

věděl jsem. „Co je s tebou?“ Odpověděla: „Tvoji lidé mi vzali oděv, hýkavce, štekavce a drahokam!“ Řekl jsem svým ozbrojencům: „Jestliže někdo něco vzal, vraťte to!“ Nato jeden přinesl kus jakési látky, mohly to být tak dva lokty. Zvolala: „To jsou ty šaty!“ Pak jiný vytáhl kousek čehosi, co vypadalo jako jantar. „To je ten drahokam!“ zvolala. Zeptal jsem se: „A co je s oslem a co je se psem?“ Odpověděli mi: „Osel? Tomu svázali přední a zadní nohy a leží někde v trávě. Pes utekl. Bůhví kde běhá.“

Shromáždil jsem je a spatřil jsem, v jakém jsou přeubohém stavu: byly to kostry potažené suchou kůží. Zeptal jsem se jich: „Co jste zač?“ Odpověděli: „Jsme z kmene Banú Ubajj.“ Banú Ubajj jsou částí beduínského kmene Tajji, který se žije výlučně zdechlinami a tvrdí, že jsou nejlepšími Araby: „Mezi námi není nikdo postižen elephantiasou, malocenstvím ani žádnou chronickou chorobou, ani není mezi námi nikdo slepý.“ Jestliže k nim přijde nějaký host, zařiznou na jeho počest berana a dají mu najíst z toho, co sami nejedí. Zeptal jsem se jich: „Co vás sem přivedlo?“ Odpověděli: „Máme v al-Hismá' zakopáno větší množství prosa. Přišli jsme si je vyzvednout.“ Ptal jsem se dále: „A jak jste tu dlouho?“ — „Od konce ramadánu jsme tu,“ odpověděli. „Okem jsme nezahledli kousek potraviny.“ — „A z čeho jste tedy živi?“ ptal jsem se. „Z práchnivějících (rozumí se pohozených shnilých) kostí. Roztloukáme je, nalijeme na ně trochu vody a přidáme lebedové listí (to je rostlina, které tam je plno). To je naše potrava.“ — „A co vaši psi a osli?“ ptal jsem se. „Psy krmíme tím, co sami jíme, a osli se pasou na

býlí.“ — „A proč nejedete k Damašku?“ zeptal jsem se ještě. Odpověděli: „Bojíme se epidemii.“ Ve skutečnosti ale žádná epidemie nemohla přinést větší strádání, než v jakém žili zde. A to bylo právě po Velikém svátku!

Zůstal jsem tam, dokud nedojeli velbloudi. Pak jsem mezi ně rozdělil něco ze zásob, které jsme měli s sebou. Roztrhl jsem šál, který jsem měl na hlavě, a dal jsem ho těm dvěma ženám. Vypadali, že se radostí nad potravinami pomínou rozumem. Řekl jsem jim ještě: „Nezůstávejte zde, sice vás tu pochyťají Frankové!“

Na té cestě se mi stala jedna zajímavá příhoda. Jedné noci jsem sestoupil s koně, abych vykonal současně s noční modlitbou také modlitbu při západu slunce naráz a zkráceně. Velbloudi jeli zatím dál. Stanul jsem na vyvýšeném místě a řekl svým ozbrojencům: „Jděte hledat velbloudy a vraťte se ke mně. Já se nehnu z tohoto místa.“ Rozjeli se tryskem na všechny strany, ale nespátřili je. Vrátili se tedy všichni ke mně a řekli: „Nenašli jsme je. A ani nevíme, kam mohli jít.“ Řekl jsem jen: „Pomoz nám vznešený Alláh! Pojedeme tedy podle hvězd.“ Vyjeli jsme, ale tím, že jsme byli v poušti odloučení od svých velbloudů, ocitli jsme se ve svízelné situaci. Mezi vůdci karavany byl ale jeden důvtipný a důmyslný člověk; říkalo se mu Džadžija. Když zpozoroval, že jsme se opozdili někde vzadu, domyslí si, že jsme zabloudili. Vytáhl křesadlo a začal křesat. Seděl přitom na velbloudu, takže jiskry odletovaly z křemene na všechny strany. Tak jsme ho spatřili z veliké dálky.

Zamířili jsme k ohni, až jsme je dostihli. Nebýt toho, že Alláh ve své laskavosti vnukl tomu muži ten nápad, byli bychom zahynuli.

Při téže cestě se mi přihodila také tato příhoda.

Al-Malik al-'Ádil (Alláh se nad ním smiluj!) mi přikázal, abych vůdcům, kteří pojedou se mnou, neprozradil, že vezu peníze. Dal jsem čtyři tisíce dínarů do jednoho vaku, který jsem dal naložit na jízdniho mezka, který jel vedle mne, a světil ho jednomu ze svých ozbrojenců. Dva tisíce dínarů a své vlastní peníze na cestu, zlatou uzdu a nějaké maghrib-ské dínary jsem uložil do jiného vaku, jež jsem dal naložit na koně, který jel po mém boku, a světil ho rovněž jednomu ozbrojenci. Kdykoli bylo třeba se utábořit, položil jsem ty vaky doprostřed jednoho koberce, jehož cípy jsem přes ně přehodil, a pak jsem přes ten koberec natáhl ještě druhý. Na vacích jsem pak spal, a když bylo třeba jeti dále, vstával jsem dříve než moji společníci. Oba ozbrojenci, kteří měli vaky na svých zvířatech, pak přicházeli a přejímali je. Když je upevňovali zvířatům na boky, byl jsem již na koni a budil své druhy. Pak jsme učinili všechno potřebné k odjezdu.

Jedné noci jsme se utábořili v poušti synů Izraele. Když jsem ráno vstal, abych jel dále, přišel ozbrojenec, který měl na starosti mezka. Vzal vak, hodil ho mezkovi na hřbet a obešel ho, aby vak popruhům upevnil. Vtom se mezek vysmekl a dal se do běhu s vakem na hřbetě. Vyskočil jsem na koně, kterého mi mezitím štolba přivedl, a zavolal jsem na jednoho

svého ozbrojence „Nasedej, nasedej!“ a pobídl jsem koně do trysku za mezkem. Ale nedoběhl jsem ho. Běžel jako divoký osel, zatímco můj kůň byl po cestě unaven. Když mne dojel ten ozbrojenec, řekl jsem mu: „Pronásleduj mezka tímto směrem!“ Odcválal, a když se vrátil, řekl mi: „Pane, mezka jsem ani nezahlédl. Našel jsem ale tenhle vak, tak jsem ho zvedl.“ S ulehčením jsem mu řekl: „Ten vak jsem hledal, na mezku tolik nezáleží.“

Vrátil jsem se do ležení, a hle — mezek zatím příklusal. Přišel ke žlabu pro koně a klidně stál. Vy-padal, jako by býval neměl jiný úmysl než ztratit ty čtyři tisíce dínarů.

Na své cestě jsme dorazili do al-Busrá. Tam jsme se dozvěděli, že al-Malik al-'Ádil Núruddín (Alláh se nad ním smiluj!) je na válečném tažení proti Damašku. Do al-Busrá přijel emír Asaduddín Šírkúh (Alláh se nad ním smiluj!). S ním jsem jel do ležení a dorazil jsem tam v noci na pondělí. Ráno v pondělí jsem pak měl rozhovor s Núruddínem o tom, co bylo mým posláním. Řekl mi: „Usámo, Damašští jsou našimi nepřáteli, stejně jako jsou našimi nepřáteli Frankové. Nemohu věřit ani těm, ani oněm, jestliže se dostanu mezi ně.“ Zeptal jsem se ho: „Dovolíš mi zapsat do mého žoldu vojáky, kteří nemohou sloužit v pravidelné armádě? Vezmu je a vrátím se s nimi. Prosim jen, abys vyslal se mnou jednoho muže ze své družiny, který by vedl třicet jezdců, aby výprava byla podniknuta jakoby tvým jménem.“ Odvětil: „Učin tak.“

hněv jen ještě rozpalovaly, a on jej tím spíš káral a huboval. Řekl jsem 'Abbásovi: „Pane můj, proč spíláš a výčitky činíš mému pánovi Násiruddínovi, když na ně mlčí? Obrat své výtky proti mně, vždyť já jsem útašten všeho, co on činí. Nejsem prost žádně jeho chyby a stejně tak se podílím na jeho dobrých činech. Jaká věc se mu tu klade za vinu? Neublížil žádnému z tvých stoupenců, neplýtvá rozmařile tvým majetkem ani nepodtrýval tvoje mocenské postavení. Vždyť on sám dal svůj život v sázku proto, abys dosáhl této hodnosti. Nezasluhuje tedy nikterak, abys mu činil výčitky.“

Otec jej pak už nekáral a jeho syn mi za to zachoval vděčnou paměť.

Az-Záfír nyní začal podnikat vše, aby přiměl Ibn 'Abbáse zavraždit otce. Sliboval mu, že se po něm stane vezírem, a neustále ho zahrnoval přebohatými dary. Jednou jsem byl v jeho společnosti, když mu chalífa poslal dvacet stříbrných mís, ve kterých bylo dvacet tisíc dínárů. Po několika dnech, kdy neposlal nic, mu dal donést soupravy oděvů od všech druhů. Bylo to něco, co jsem nikdy předtím neviděl pohromadě. Pak zase několik dní neposlal nic. Pak poslal padesát stříbrných mís naplněných padesáti tisíci dínáry. Pak zase několik dní nepřišlo nic. Pak poslal třicet jízdních mezků a čtyřicet velbloudů, všechny vybavené veškerými postroji, vaky a provazy. Jako chalífův posel k nám sloužil jistý muž zvaný Murtafa' ibn Fihl. Při tom jsem byl s Ibn 'Abbásem neustále, neuplynul den ani noc, abych se od něho vzdálil. Dokonce jsem s ním spal na společné postouce, s hlavou na konci jeho polštáře.

Jednou v noci jsem byl u něho; byl tenkrát v paláci aš-Šábúra. Také tehdy přišel Murtafa' ibn Fihl. Rozmlouval s ním po celou první třetinu noci, zatímco já jsem se držel od nich stranou. Pak posel odešel. Ibn 'Abbás mne zavolal a řekl: „Kde jsi?“ Odpověděl jsem: „U okna, recituji Korán. Neměl jsem dnes volnou chvíli k recitaci.“ Nato mi začal vyjevovat některé věci, kterými se v duchu zabýval, aby viděl, jak se k nim budu stavět. Chtěl také, aby se mým souhlasem posílil ve svém odhodlání provést ten zločin, ke kterému ho nutil az-Záfír. Řekl jsem mu tehdy: „Pane můj, kéž tě nesvádí ďábel a kéž by ses nedal oklamat tím, kdo tě chce svést na scestí! Vždyť zabít svého otce by bylo pro tebe něco docela jiného než zabít Ibn as-Sallára. Nechtěj učinit nic, zač bys byl proklán až do soudného dne.“ Svěsil hlavu a přerušil moje další slova. Šli jsme spát.

Jeho otec se o úkladu dozvěděl. Začal se svým synem jednat laskavě a získal ho na svou stranu. Nakonec s ním zosnoval zavraždění chalífy az-Záfíra.

Oba dva vycházeli v noci spolu v přestrojení. Byli vrstevníky, oba byli stejně staří. I pozval ho jednou do svého paláce, který stál na mečitském trhu. Do jednoho křídla paláce ukryl několik svých lidí, kteří, když chalífa usedl, se na něho vrhli a zavraždili ho. Bylo to v noci na čtvrtek posledního dne měsíce muharramu roku pětistého čtyřicátého devátého. Nasr ho dal svrhnout do jakési cisterny v paláci. S chalífou byl jeden jeho černý sluha, který ho nikdy neopouštěl. Říkalo se mu Sa'íduddaula. Toho také zavraždili.

Hned ráno se 'Abbás dostavil do chalífova paláce jako obvykle, aby složil chalífovi čtvrtěční pozdrav. Usedl v jedné z komnat vezírského paláce, jako by očekával, že chalífa vykoná audienci k přijetí pozdravu. Když uplynula doba obvyklé audience, nechal si zavolat nejvyššího komořího a zeptal se ho: „Co se stalo s naším vládcem, že nevykonal audienci k přijímání podřadu?“ Komoří upadl do rozpaků nevěda, co odpovédět. 'Abbás se na něho rozkřikl: „Co je s tebou, že nevíš, co odpovédět?“ — „Pane,“ odpovéděl, „nevíme, kde je náš vládce.“ — „Copak se lidé jako náš vládce mohou jen tak ztratit?“ řekl 'Abbás. „Vrát se a zjisti, co se stalo!“ Nato řekl 'Abbás: „Lidé přece nemohou zůstat bez chalífy! Jdi proto k princům, chalífovým bratrům, necht některý z nich vyjde, abychom mu složili slib věrnosti.“ Odešel a zase se vrátil se slovy: „Princové ti vzkazují: Nemůžeme na vládu uplatňovat nijaké nároky. Jeho otec nás z ní zcela vyloučil a přenesl ji výlučně na az-Záfira. Vláda přechází z něho na jeho syna.“ Nato poručil 'Abbás: „Přiveďte ho, abychom mu složili hold věrnosti.“

'Abbás dal zavraždit az-Záfira s pevným úmyslem prohlásit, že ho zavraždili jeho bratři, tak aby je mohl dát zabít vzhledem k tomuto obvinění. I objevil se před dvořany az-Záfrúv syn. Byl to malý hoch, kterého nesl na rameni jeden z palácových komorníků. 'Abbás ho vzal do náruče a nesl ho před plačícími lidmi. Pak s ním stále v náručí vstoupil do zasedací síně jeho otce. V ní byli shromážděni již al-Háfizovi

synové: princ Júsuf a princ Džibríl, a jejich synovec princ Abú'l-Baká'.

My jsme seděli v předsálí. V paláci nebylo méně než tisíc mužů egyptských oddílů. Tu jsme byli nečekaně překvapeni klubkem lidí, které se vyřítlo ze zasedací síně do sálu, a zvukem mečů dopadajících na jakéhosi člověka. Řekl jsem jednomu svému arménskému sluhovi: „Jdi se podívat, kdo je ten zabítý!“ Šel a hned byl zpátky, volaje: „To snad ani nejsou muslimové! Je to můj pán Abú'l-Amána (to je princ Džibríl). Zavraždili ho a jeden z nich mu rozpáral břicho a vytahuje z něho střeva!“ Pak vyšel 'Abbás, drže pod paží odkrytou hlavu prince Júsufa, zalitou krví z rány, kterou mu 'Abbás zasadil mečem. Abú'l-Baká', jeho synovec, byl v rukou Nasra, 'Abbásova syna. Odvedli je do jedné komnaty v paláci a tam je nechali zavraždit. To se událo, zatímco v paláci bylo tisíc tasených mečů.

Onen den, v němž se zběhlo toto odporné násilí, které Nejvyšší a všichni lidé zavrhnou, byl jedním z nejotřesnějších dnů v mém životě.

Toho dne se udála podivná příhoda. Když chtěl 'Abbás vstoupit do zasedací síně, shledal, že její dveře jsou zevnitř zavřeny. Otevírání a zavírání dveří u této zasedací síně měl na starosti jeden starý kleštěnc zvaný Amínulmulk. Zkoušeli tedy otevřít dveře tak dlouho, až se jim to podařilo. Když vešli, našli ono-ono kleštěnce za dveřmi. Byl mrtev a svíral klíč v ruce.

kové jednou k mým lidem, cítil jsem, že mi nebude zatěžko zemřít. Obrátil jsem se tedy proti nim, abych buď sám padl, nebo abych ochránil ten zástup.“ A můj otec (Alláh se nad ním smiluj!) pronesl vhodný verš:

„Zbabělec bezhlavě o překot prchá,
i koho nemusí, statečný chrání.“

Po několika dnech se vrátil ze své návštěvy u Nadž-muddína Ígházího můj strýc (Alláh se nad oběma smiluj!). Přišel ke mně jeho posel a vyřizoval mi jeho žádost, abych se k němu dostavil. Bylo to v době, kdy nemával ve zvyku to činit. Vešel jsem k němu, a hle, u něho byl jakýsi Frank. Strýc mi řekl: „Tento rytíř přibyl z Afámje a přeje si spatřit jezdce, který bodl rytíře Filipa. Frankové se totiž podívovali oně ráně, neboť pronikla dvěma vrstvami rytířova brnění, a přece ten rytíř zůstal zdráv.“ Podivil jsem se: „Jak ale mohl zůstat zdráv?“ Onen franský rytíř mi odpověděl: „Rána jej zasáhla jen do kůže na boku.“ Zvolal jsem: „Osud je skutečně nepřemohitelná pevnost!“ Nikdy bych si nebyl pomyslíl, že by po oně ráně mohl zůstat zdráv.

Chtěl bych k tomu dodat, že každý, kdo má bodnout kopím, musí je pevně třítmat v ruce a držet přitisknuté k boku. Koně musí nechat volně běžet, aby rána měla potřebnou prudkost. Kdyby totiž rukou, ve které svírá kopí, pohnul nebo ji napřáhl, nemělo by takové bodnutí náležitý účinek a bylo by neškodné.

Znal jsem jednoho jezdce z našich lidí, jmenoval se Barrij ibn Tall al-Kušajrj a patřil mezi naše statečné bojovníky. Jednou jsme se setkali s Franky a tento člověk neměl na sobě víc než pár kousků oděvu. Jakýsi franský rytíř ho bodl do prsou a přetal mu tepnu v prsou, zatímco kopí vyšlo na boku ven z těla. Vrátil se tedy domů, ale ani jsme se nedomnívali, že by dojel domů živ. Bůh však, jak velice je chvály hoděn, určil, že se uzdravil a zcela vyléčil ze svého zranění. Jen rok trvalo, že ležel-li na zádech, nemohl se posadit jinak, než že ho někdo zvedl za ramena. Potom přestala i tato obtíž a on se zase pohyboval a jezdil na koni jako dříve.

Chvályhodný je ten, jehož vůle se uskutečňuje mezi lidmi, jenž přivádí k životu i působí smrt, zatímco sám je věčně živ a neumírá, v jeho rukou je dobro a on je všemocný.

Žil u nás jeden řemeslník, Attáb jménem, člověk úžasně tlustý a velice vysoký. Přišel jednou domů, a jak si sedal, opřel se rukou o jakýsi šat, který před ním ležel. V šatu byla jehla, která mu vjela do dlaně, a následkem toho zemřel. Když dole v podhradí sténal, bylo to jeho sténání, při Alláhu, slyšet až na hrad, protože byl tak silný a měl tak mocný hlas. Tento zemřel od jehly, ale zato al-Kušajrjmu, jemuž kopí probodlo hruď a vyjelo z boku ven, se nestalo nic!

Jednoho roku nás oblehl vladař Antiochie (Alláh ho proklej!) se svými jezdci, pěšáky, stany. Nasedli jsme na koně a vyjeli jsme jim naproti domnívajíce se, že s námi budou bojovat. Ale oni přijeli, utábořili

malému počtu snadno zmůžeme. Oni však proti nám nachystali léčku, když část jich zůstala v záloze. Ty, kteří na nás provedli nájezd, jsme obrátili na útěk a pronásledovali jsme je, až jsme se dosti vzdálili od osady. Tehdy proti nám vyjela ta záloha a obrátili se také proti nám ti, které jsme pronásledovali. V tu chvíli jsme poznali, že podář-li se jim obrátit nás na útěk, je po nás všech veta. Postavili jsme se jim na odpor plni bojovného zápalu, a Alláh nám dopřál vítězství nad nimi. Osmnáct jejich jezdců jsme srazili s koně. Někteří z nich byli bodnuti kopym a zemřeli, jiní kopym sražení spadli s koně, ale jinak byli zdrávi, a pod jinými zase byl bodnut kůň, takže se stali pěšáky.

Ti z nich, kteří byli zdrávi a na zemi, tasili meče a stáli připraveni postavit se každému, kdo by projel kolem nich, aby jej tali.

Džum'a an-Numajr (Alláh se nad ním smiluj!) mřjel jednoho z nich. Ten k němu pokročil a tal ho do hlavy. Džum'a měl na hlavě přílbu, ale úder ji rozťal a rozsekl i čelo. Z rány se mu řinula krev, až byl celý zkrvavený. Rána vypadala jako rozervřená rybí tlama. Potkal jsem ho ještě během té naší srážky s Franky a zeptal jsem se ho: „Abú Mahmúde, neměl by sis zavázat tu ránu?“ Ale on odpověděl: „Teď není čas na obvazy a ovazování ran.“ Džum'a měl na obličejí vždy černý šátek, neboť trpěl očním zánětem a oči měl plné červených žilek. Když tenkrát utrpěl ono zranění, při kterém ztratil tolik krve, přestal si stěžovat na oční potíže a víckrát do očí nedostal zánět ani netrpěl bolestmi v nich.

„Snad tělo vyléčí někdy i nemoc.“

Frankové, jimž jsme zabili těch několik mužů, kteří padli našimi ranami, se znovu sešikovali a postavili se proti nám. Přišel ke mně bratranec Zachíra-tuddaula Abú'l-Kaná Chitám (Alláh se nad ním smiluj!) a požádal mne: „Bratranče, ty máš u sedla uvázaná dvě rezervní zvířata, zatímco já mám tohoto slabého koně.“ Rekl jsem svému pacholkovi, aby mu vydal ryzáka. Sluha mu ho vydal, a sotvaže se usadil v sedle, zaútočil samojediný na Franky. Ti se před ním roztoustupili, až se ocitl v jejich středu. Pak jej bodli a shodili se sedla. Koně probodli, a obrátivše svá kopy, sráželi jej k zemi, pokaždé když vstával. Měl však na sobě silný kroužkový pancíř, jemuž jejich kopy nijak neškodila. Když jsme viděli tuto scénu, jali jsme se volat jeden na druhého: „Pomozte svému druhu! Pomozte svému druhu!“ Zaútočili jsme na ně a obrátili jsme je na útěk. Vysvobodili jsme ho z jejich zajetí živého a zdravého. Kůň však ještě téhož dne zašel. Chvála buď vzdána Všemohoucímu Ochraňovateli!

Ona srážka byla Džum'ovi ke štěstí, poněvadž se mu vyléčily jeho oči. Chvála buď vzdána Tormu, jenž řekl: „Možná, že cítíte odpor k něčemu, co jest vám na prospěch.“

Přihodila se mi i podobná příhoda. Zdržoval jsem se tehdy v al-Džazífe, ve vojsku atabeka Zenkfoho. Jednou mne pozval k sobě do domu jeden z přátel. Měl jsem štolbu jménem Ghunajm, který byl stížen vodnatelností. Krk měl tenký, zato trup veliký. Do-provázal mne vždy do ciziny a já jsem mu zato věno-

On však je silně přítiskl paží, chtěje mi dřevce vytrhnout. Já jsem se však přitom otáčel na koni, takže on byl prudce vržen v sedle na šíji svého koně a spadl na zem. Pak vstal a byl na samém konci údolí spadajícího do říčky al-Džalálí. Udeřil svého koně a hnal jej před sebou dolů po svahu. Velebil jsem Alláha, který je chvály hoden, že ta rána tomu člověku ani v nejmenším neublížila, neboť to byl Ghází at-Tallí, který (Alláh se nad ním smiluj!) byl výtečný muž.

Jednoho dne nás oblehlo antiochijské vojsko a utábořilo se na místě, kde tábořilo vždy, když nás obléhalo. Vyjeli jsme na koních proti nim a oddělovala nás od nich řeka. Nikdo z nich však nezamířil na nás. Postavili stany a utábořili se v nich, zatímco my jsme je pozorovali z hradu. Asi dvacet jezdců z našeho vojska vyjelo do Bandar Kanín, vesnice ležící nedaleko naší osady, aby napásli koně. Kopí nechali doma. Asi dva franští jezdci se přiblížili k těmto vojákům pasoucím své koně. Na cestě potkali jakéhosi člověka, který vedl dobytče, a chytili ho i s jeho dobytčetem. My z hradu jsme to všechno dobře viděli. Ti vojáci tam nasedali na koně a zůstali stát, neměli však kopí. Můj strýc řekl: „Tamtěch dvacet nedokáže vysvobodit z rukou těch dvou toho zajatce. Kdyby u toho byl Džum'a, viděli byste, co by dokázal.“ Ještě ani nedokončil větu, když tu bylo vidět Džum'u, jak v plné zbroji jede tryskem. Strýc řekl: „Dívejte se, teď něco udělá!“ Když se však Džum'a přiblížil v trysku k těm dvěma jezdcům, trhl hlavou své klisny

a jel za nimi v určité vzdálenosti. Když můj strýc viděl, že se před nimi takto zastavil — díval se na to se svého balkónu v hradě — odešel z balkónu s hněvým zvoláním: „To je zklamání!“

Džum'a se zastavil proto, že měl obavy, aby v jeskyni, kterou bylo vidět před oběma jezdci, neměli skrytu zálohu. Když k ní dorazil a nikoho v ní nebylo, vrhl se na oba jezdce a osvobodil jak toho muže, tak i dobytče, a oba Franky pronásledoval až ke stanům.

Syn Bohemondův, vládce Antiochie, viděl, co se přihodilo. A když ti dva jezdci dorazili do ležení, poslal své lidi, aby jim oběma odebrali štíty a udělali z nich krmelce pro zvířata, dal strhnout jejich stany a vyhnal je z vojska se slovy: „Jediný muslimský jezdec dokáže zahnat dva franské rytíře! Nejste žádní muži, jste baby!“

Džum'a však zatím dostal výhubováno od strýce, který se na něho zlobil za to, že za nimi zůstal stát, když je dostihl. Džum'a se bránil: „Můj pane, bál jsem se jen, že by v jeskyni Karmatské hory mohli mít nějakou zálohu, která by na mne vyrazila. Když jsem ji prozkoumal a nikoho jsem v ní neviděl, osvobodil jsem toho muže i dobytče a ty dva jsem hnal, dokud nedojeli do svého ležení.“ On však, při Alláhu, nepřijal jeho omluvu a nedovedl se smířit s jeho jednáním.

Frankové (Alláh se od nich odvrát!) nemají žádnou ctnost, kterou se člověk honosí, vyjma statečnosti. U Franků nikdo kromě rytířů nepožívá žádných vý-

hod ani vysokého postavení. Nikdo kromě rytíře u nich není považován za člověka. Jen jejich názory jsou brány v úvahu, oni soudí a vládou.

Přihodilo se mi, že jsem k nim jednou podal žalobu ohledně dvou stád ovcí, kterých se zmocnil v lesích vládce Báníjásu v době, kdy mezi námi a jím byl mír. Byl jsem tou dobou právě v Damašku. Řekl jsem králi Fulkovi: „Tento člověk poškodil naše práva, když nám vzal náš brav. A nadto to bylo v době vrhu jehnat. Ovce vrhly a jehnáta zašla. Vrátil nám sice naše ovce, ale až potom, když jim ublížil.“ Král řekl šesti sedmi rytířům: „Jděte a vynesete rozsudek v jeho prospěch.“ Vyšli z komnaty a v ústraní se radili, až se mínění všech sjednotilo na jedné věci. Pak se vrátili do královny sině a řekli: „Rozhodli jsme, že pán Báníjásu musí jako pokutu uhradit škodu, kterou na jejich ovcích spáchal.“ Král mu tedy rozkázal zaplatit tuto pokutu. Začal mne úpěnlivě prosit, a mně bylo zatěžko snášet jeho prosby, až jsem od něho vzal čtyři sta dinárů. Takové rozhodnutí, na kterém se usnesli rytíři, nemůže ani král, ani žádný z předních rytířů odvolat ani změnit. Rytíř tedy u nich znamená velice mnoho.

Král mi řekl: „Usámo, při pravdě mé víry, velmi jsem se včera zaradoval.“ Odpověděl jsem mu: „Kéž Alláh vždy působí králi radost! Co tě potěšilo?“ — „Říkali mi, že jsi vynikající rytíř,“ řekl mi na to. „Já jsem však dříve nevětil, že jsi skutečně rytíř.“ — „Můj pane,“ odvětil jsem, „jsem rytířem po způsobu své rasy a svého lidu.“ Oni nejvíce rytíře obdivují, je-li hubený a vysoký.

Pod naším hradem se utábořil Tancred, první vladař v Antiochii po Bohemondovi. Bojovali jsme s ním, ale pak jsme uzavřeli mír. Vyslal k nám posla, který vyřídil jeho přání dostat koně, který patřil jednomu z mužů mého strýce 'Izzuddína (Alláh se nad ním smiluj!). Ten kůň byl výtečný hřebec. Vypravil ho tedy můj strýc s jedním mužem z našich druhů, který byl kurdského původu a jmenoval se Hasanún. Patřil mezi naše statečné rytíře a byl to chlapík mladý, příjemného zevnějšku, štíhlé postavy. Měl za úkol jet na tom koni o závod v Tancredově přitomnosti. Závodil na něm a ten kůň zvítězil nade všemi koňmi, kteří se účastnili závodu. Předstoupil před Tancreda a rytíři začali zkoušet svaly na jeho pažích a obdivovali se jeho mládí a štíhlosti; poznali, že mají před sebou chrabrého rytíře. Tancred ho obdařil čestným rouchem, ale Hasanún řekl: „Můj pane, chtěl bych od tebe ochranný list, abys, jestliže bys mne dostal do rukou, mi dal milost a propustil mne.“ Vystavil mu tedy ochranný list, jak se alespoň Hasanún domníval, neboť oni mezi sebou vždy hovoří jen franským jazykem a my nerozumíme, co si říkají.

Uplynul od té události asi rok nebo ještě víc a termín uzavřeného míru vypršel. Tenkrát proti nám přitáhl zase Tancred s antiochijským vojskem a my jsme s ním sváděli boje u hradeb podhradí. Naše jízdní oddíly se setkaly s jejich předními hlídkami. Jeden z našich, říkalo se mu Zjízvený Kámil a byl to Kurd chrabrostí rovnocenný Hasanúnovi, zasáhl koplím jednoho z nepřátel. Hasanún přitom stál vedle mého otce (Alláh se nad ním smiluj!) před svou

světnicí a čekal na svého koně, až mu ho přivede pacholek od zvěrolékaře a přinese mu pancéřovou halenu. Čekání se mu zdálo dlouhé a začal být netrpělivý, když uviděl zásah Zjízveného Kámila. Řekl tedy mému otci: „Můj pane, dovol mi vzít si alespoň lehké oděnění.“ Otec mu odvětil: „Tito mezci tu stojí naložení zbrojí. Oblec si, cokoliv se ti bude hodit.“ Já jsem v tom okamžiku stál za otcem, protože jsem byl ještě malý chlapec, který toho dne poprvé viděl boj. Hasanún si prohlížel pancéřové haleny, uložené ve vacích na hřebtech zvířat, žádá se však na něj nehodila. Všechno v něm vřelo, protože se chtěl dostat do přední řady, aby mohl vykonat stejný čin jako Zjízvený Kámil. Nakonec vyjel kupředu na svém koni bez pancíře a jeden z jejich rytířů mu zastoupil cestu. Zasadil Hasanúnovu koni ránu kopím do hřbetu a ten, zaťav zuby do udidla, se vrhl s Hasanúnem na zádech doprostřed franského šiku a tam ho shodil. Hasanúna zajali a podrobili ho různému mučení a chtěli mu vyloupnout levé oko. Tancred (Alláh ho proklej!) jim však řekl: „Vyloupněte mu raději pravé oko, aby se mu levé oko zakrylo, až ponese štít, takže nebude nic vidět.“ Vyloupli mu tedy pravé oko, jak jim přikázal, a požadovali za něj jako výkupné tisíc dinárů a hnědáka, který patřil mému otci, oře z chafádžovského chovu, který se počítal mezi nejlepší koně. Vykoupil ho tedy za toho koně.

Onoho dne vytáhlo ze Šajzaru veliké množství pěšího lidu. Frankové na ně zaútočili, nedokázali je však zviklat v jejich postavení. Tancred je vybízel slovy: „Jste moji rytíři, každý z vás má žold stokrát vyšší, než mají muslimové. Tihle jsou pěší chamrad,

a vy je nedokázete vypudit z jejich postavení?“ Odpověděli mu: „Máme strach o koně. Jinak je můžeme udupat kopyty a ubodat kopyty.“ On jim řekl: „Koně jsou mí. Komu by byl zabít kůň, nahradím mu ho.“ Provedli tedy několik útoků na naše lidi. Bylo jim přitom zabito sedmdesát koní, ale ani pak se jim nepodařilo vytlačit je z jejich postavení.

V Afámji žil rytíř, a byl to jeden z vynikajících franských rytířů. Jmenoval se Badrohva. Vždycky říkal: „Zdalipak někdy potkám v boji Džum'ú?“, zatímco Džum'a říkával: „Copak nikdy nepotkám Badrohvu v boji?“

A stalo se, že se pod naším hradem rozložilo antiochijské vojsko a postavilo si stany na místě, kde si je stavělo vždy, když k nám přitáhlo. Mezi námi a jejich táborem byla řeka. Jeden náš šik stál na vyvýšenině naproti nám. Ze stanů vyjel jakýsi rytíř a jel, až se zastavil pod naším šikem. Pak vzkřikl na vojáky přes řeku, která ho od nás oddělovala: „Je mezi vámi Džum'a?“ Odpověděli, že ne, a skutečně Džum'a mezi nimi nebyl. Onen rytíř, který se takto zeptal, byl Badrohva. Obrátil se tedy, a tu spatřil čtyři naše jezdecké příjízdy po jeho straně řeky. Byli to Jahjá ibn Sáfí al-A'sar, Sahl ibn Abí Ghanm al-Kurdí, Hárísa an-Numajrí a ještě jeden jezdec. Rozjel se na ně v útoku a zahnal je na útek. Jednoho z nich dostihl a bodl po něm, ale nezasáhl jej. Pak už ho jeho kůň nestačil dostihnout, aby mohl ještě jednou bodnout. Vrátil se tedy zpět do ležení.

Ti čtyři se vrátili do hradisté s hantou a lidé se jim

„Takhle se modlí!“ Přiskočili k němu nějací Templáři, vzali ho a odvedli ode mne. Vrátil jsem se tedy ke své modlitbě. Ten člověk ale využil jejich zaneprázdnění a znovu se na mne vrhl stejným způsobem a obrátil mne tvář k východu se slovy: „Takhle se musíš modlit!“ A znovu k němu Templáři přišli a odvedli ho. Omluvili se mi a řekli: „Je to nějaký cizí člověk, který v těchto dnech přijel z francské země. Ještě neviděl nikoho modlit se jinak než tvář k východu.“ Odpověděl jsem na jejich omluvu: „Už se nebudu modlit.“ Vyšel jsem ven a byl jsem překvapen chováním toho čertovského chlapíka, zrůzněnosti jeho tváře, jeho rozčilením a vším, co na něm bylo vidět, když spatřil člověka modlícího se směrem k Mekce.

Viděl jsem jednoho z Franků, když přišel k emíru Mu'innuddinovi (Alláh se nad ním smiluj!) v Dómu skály. Zeptal se ho: „Chtěl bys vidět Boha jako malé dítě?“ Odpověděl mu: „Ovšem.“ Vedl nás a ukázal nám obraz Panny Marie držící na klíně malíčkého Krista (mír s ním!) řka: „Toto je malíček Bůh.“

Bůh je nad to, co o něm nevěstí mluví, převysoko vyvýšen!

Nenalezněš u nich nic, co by mohlo být nazýváno smyslem pro čest nebo žárlivostí.

Stane se, že některý muž jde se svou ženou. Potká ho jiný muž, odvede tu ženu stranou a je s ní sám a rozmlouvá s ní, zatímco její manžel stojí opodál

a čeká, až rozhovor skončí. Jestliže se mu to zdá dlouho, nechá ji s jejím společníkem a odejde.

Byl jsem svědkem jedné takové události, která to dokládá.

Když jsem přijížděl do Nábulusu, bydlíval jsem u jednoho muže jménem Mu'izz. Jeho dům sloužil jako ubytovna pro muslimy. Měl veliká okna obrácená do ulice. Naproti němu, na druhé straně ulice, stál dům patřící jednomu Frankovi, který prodával obchodníkům víno. Brával do džbánu víno a vyvolával: „Ten a ten obchodník začal soudek tohoto vína. Kdo by z něho chtěl koupit, nalezne obchodníka tam a tam.“ Mzda za to jeho vyvolávání bylo ono víno, které měl ve džbáň. Jednoho dne přišel domů a našel svou ženu v posteli s jakýmsi mužem. Zeptal se ho: „Co tě přivedlo do pokoje mé ženy?“ Odpověděl mu: „Byl jsem unaven a tak jsem vstoupil, abych si odpočinul.“ — „A jak jsi vlezl do mé postele?“ ptal se ten muž dále, Odpověděl mu: „Nášel jsem tu postel připravenou ke spaní, tak jsem si do ní lehl.“ — „A jak to, že moje žena leží s tebou?“ ptal se. „Postel je přece její,“ řekl ten vetřelec. „Cožpak jí mohu bránit, když si chce lehnout do vlastní postele?“ Na to on řekl: „Při pravdě mé víry, jestliže bys to ještě jednou udělal, uviděl bys, jak bych se s tebou pohádal!“ To byl jediný projev jeho rozhořčení a celá jeho žárlivost.

K tomu patří i toto:

V našich službách byl jeden lázeňský mistr, jmenoval se Sálím. Spravoval lázeň mého otce (Alláh se nad ním smiluj!). Pocházel z Ma'arry a jednou vyprávěl: „Otevřel jsem si v Ma'arrat an-Nu'mán

veřejné lázně, abych měl z čeho být živ. Stalo se, že do nich jednou přišel jeden z jejich rytířů. Oni nesnášejí, aby v lázni měl někdo kolem pasu uvázaný šátek. Vztáhl tedy ruku, strhl mi s boků můj šátek a odhodil ho. Podíval se na mne — právě jsem si nedávno předtím depiloval ohanbí — a zvolal: „Sálime!“ Přistoupil jsem k němu blíž. Vztáhl ruku k mému ohanbí a zvolal: „Sálime, výborné! Při pravdě mé víry, udělej mi to také tak!“ Jen to řekl, lehl si na záda. Měl na tom místě chlupů jako na bradě vousů. Vyholil jsem ho tedy. Pak si po tom přeješel rukou a cítil, jak je to hladké. Povídá: „Sálime, při pravdě mé víry, udělej to také mojí dámě!“ (slovo „dáma“ v jejich jazyce znamená tolik co „paní“), míně tím svou ženu. Hned přikázal svému sluhovi: „Řekni dámě, ať přijde!“ Sluha odešel, paní přivedl a uvedl ji do lázně. Položila se na záda a muž řekl: „Udělej jí totéž, co jsi udělal mně!“ Vyholil jsem jí tedy chlupy, zatímco její manžel seděl a díval se na mne. Pak mi poděkoval a řádně mi za mou službu zaplatil.“

Přemýšlejte o tomto velikém protismyslu: Neznají žárliivost, ani nemají smysl pro čest, a přece mají v sobě převelikou statečnost. Přitom však statečnost pramení jen a jen ze smyslu pro čest a snahy překonat špatnou pověst.

Jiná historika, která ukazuje něco podobného:

Vešel jsem do veřejných lázní ve městě as-Súru a sedl si do jedné komůrky. Tu mi řekl jeden z mých sluhů: „V lázních je s námi žena.“ Když jsem vyšel ven, sedl jsem si na širokou lavici, a hle, ta, která byla v lázni, vyšla ven. Byla v komůrce naproti mojí. Byla již oblečena a stála se svým otcem. Nebyl

jsem si však jist, zda to je skutečně žena. Řekl jsem jednomu svému příteli: „Prosím tě, zjisti, zda je tohle žena.“ Myslel jsem, aby se zeptal, co je ona zač. Ale viděl jsem ho, jak jde a zvedá jí cíp šatu a pozorně se dívá. Tu se ke mně obrátil její otec a řekl: „Je to moje dcera. Matka jí zemřela a nemá, kdo by jí umyl vlasy. Vzal jsem ji s sebou do lázni a umyl jí vlasy.“ Odpověděl jsem mu: „Udělal jsi dobrý skutek. Bůh se ti za to odmění.“

Jiným příkladem jejich podivného lékařství je příběh, který mi vyprávěl jeden vedoucí francý hodnostář, vladař Tiberiady, Guillaume de Bures.

Přihodilo se, že doprovázel emíra Mu'inuddína (Alláh se nad ním smiluj!) z 'Akky do Tiberiady. Já jsem jel společně s nimi. Cestou mi vyprávěl takto:

„Byl v naší zemi jeden mocný rytíř, který onemocněl a blížila se jeho poslední hodinka. Přišli jsme k jednomu našemu přednímu duchovnímu a požádali jsme ho, aby se přišel na onoho rytíře podívat. Souhlasil a šel s námi. Byli jsme přesvědčeni, že ten nemocný se uzdraví jen pouhým dotekem jeho rukou. Když ho uviděl, řekl nám: „Dejte mi kousek vosku.“ Přinesli jsme mu trochu vosku, on jej změkčil a udělal z něho kuličky veliké jako prstové články. Ty pak obě vstrčil nemocnému do nosních dírek. Nato rytíř zemřel. Řekli jsme mu: „Už je mrtev.“ Odpověděl: „Ovšem. Trápil se, a proto jsem mu ucpal nos, aby zemřel a došel klidu.“

„Dost už toho a mluv zase o Harimovi.“

Mezitím pacholek zvolal: „Mám tu ještě jednu hyenu!“ Ta vyběhla vzápětí za první. Šel jsem a postavil jsem se do vchodu do jeskyně, který byl úzký a vysoký asi jako dva muži, abych se podíval, co dělají naši druzi dole pod horou s hyenami, které seběhly k nim dolů. Tu vyběhla třetí hyena, zatímco já jsem vyhlížel ty první. Vrazila do mne a odhodila mne z vchodu jeskyně do prohlubně, která byla o kus níž, div jsem si nesrazil vaz. Tak mi ublížila hyena, kdežto žádný lev mi nikdy neublížil.

Budiž veleben Alláh. Ten, který určuje osudy a je příčinou všech příčin!

Byl jsem svědkem takové báziivosti a choulostivosti u některých mužů, jakou bych nečekal ani u žen.

Mezi takové případy patří i tento: Jednou jsem stál ve dveřích domu svého otce (Alláh se nad ním smiluj!). Byl jsem tehdy ještě malý hoch, ani ne desetiletý. Muhammad al-'Adžamí, pacholek mého otce, uhodil do obličejů jednoho malého chlapce, sluhu v našem domě. Ten před ním utíkal a běžel ke mně a chytil se mne za šaty. Tamten ho dostihl, a jak se mě držel za oděv, znovu mu dal políček. Já jsem ho uhodil holí, kterou jsem měl v ruce, ale on mne odstrčil. Tu jsem vytáhl z opasku dýku a bodl jsem ho. Dýka zasáhla muže do levé strany prsou a on se skácel k zemi. Příběhl k nám starý otcův sluha, říkali jsme mu náčelník Asad. Postavil se nad padlým a podíval se na jeho ránu. Jak dýchal, dělaly se mu u úst krvavé bubliny. Nato Asad zezelenal, roztrásl se a skácel se v mdlobách k zemi. V tomto stavu byl odnesen do

svého přibytku — bydlil s námi v hradě — a neprobral se ze své mdloby až do večera. Raněný mezitím zemřel a byl pochován.

Jiný případ, podobný předešlému, je tento:

V Šajzaru nás chodil navštěvovat jeden muž z Habu. Byl to znamenitý a vzdělaný člověk, který mohl hrát šachy na šachovnici i z paměti. Jmenoval se Abú'l-Muradždžá Sálím ibn Kánit (Alláh se nad ním smiluj!). Pobýval u nás vždycky rok, tu více, tu méně. Když se stalo, že onemocněl, předepsal mu lékař pustit žilou. Když pak přišel lézebník, aby mu provedl tu operaci, změnil barvu obličejě a rozklepal se. Když mu pak začal pouštět žilou, omdlel a zůstal v mdlobách, dokud žíla nebyla podvázána. Pak se probral.

K opačným případům patří tento příběh:

Mezi našimi druhy z rodu Kinána byl jeden černý muž, který se jmenoval 'Alí ibn Faradž. Jemu se udělalo na noze vřed, který byl velice zhoubný: prsty mu opadávaly a celá noha zapáchala. Ranhojič mu řekl: „Pro tvou nohu není jiného léku než ji odříznout. Jinak zemřeš.“ Ten muž si opatřil pílu a začal pilovat nohu a piloval tak dlouho, dokud ho nezmohlo krvácení a on neomdlel. Když pak zase přišel k sobě, pokračoval v pilování. Když pak zase přišel k sobě, Pak pahyl léčil, až byl v pořádku.

Alláh se nad ním smiluj! Byl to jeden z nejsilnějších a nejotlužilejších mužů. Jezdil v sedle s jedním trme-

nem, zatímco na druhé straně sedla měl řemen, do kterého navlékl koleno. Takto se účastnil bojů a sváděl souboje s Franky. Vidal jsem, že ho (Alláh se nad ním smiluj!) nikdo nedokázal překonat nebo přemoci v zá-pase. Přes svou sílu a statečnost to byl roztomilý chlapík.

On a jiní Kinánovci obývali naši pevnost, tvrz při mostě. Jednoho dne zrána obeslal přední členy kiná-novského rodu s touto zprávou: „Dnes bude deštivý den. Já mám ale u sebe zbytek vína a jídla. Račte přijít ke mně, abychom se trochu napili.“ I shromáždili se u něho. On se pak posadil do dveří pokoje a řekl: „Je mezi vámi někdo, kdo by byl schopen projít dveřmi, jestliže bych to já nechtěl?“ Tím poukazoval na svou sílu. Řekli: „Kdepak, při Alláhu, to ne.“ On pak pokračoval: „Dnes je deštivý den a já nemám ve svém domě ani mouku, ani chléb, ani víno, zatímco mezi vámi není nikoho, kdo by neměl doma všechno, co potřebuje pro dnešní den. Pošlete do svých domů sluhy, aby přinesli vaše pokrmy a víno. Já na to poskytnu místnost. Tak se dnes sejdem, popijeme a popovídáme si.“ Všichni zvolali: „To je výborný nápad, Abú'l-Hasane!“ Poslali své sluhy a dali přinést všechno, co měli doma z pokrmů a nápojů, a celý den u něho strávili.

Byl to muž skutečně vážený.

Vznešený je Ten, který stvořil lidi různého druhu. Neboť jak se může srovnávat otužilost a síla ducha u tohoto člověka s bázlivostí a choulostivostí oněch?

Blízký je k tomu i následující příběh: Jeden z Kinánovců mi vyprávěl ve tvrzí při mostě, že jeden muž ve tvrzi, nemocný vodnatelností, si prořízl břicho a uzdravil se a byl zase zdrav jako předtím.

Řekl jsem mu, že bych chtěl vidět toho člověka a vyptat se ho na všechno. Kinánovec, který mi ten případ vyprávěl, se jmenoval Ahmad ibn Ma'bad ibn Ahmad. Nechal ke mně přivést toho muže a já jsem se ho vyptával, jak se mu daří a co to se sebou prováděl. Vyprávěl mi: „Jsem opuštěný člověk, žiji samojediný. Dostal jsem do břicha vodnatelnost a tak jsem zbytněl, že jsem nebyl schopen pohybu, až jsem z toho ztratil chut k životu. Vzal jsem tedy břitvu a sekl jsem se nad pupkem napříč do břicha a prořízl jsem je. Asi dva hrnce vody vyšly a voda vycházela dál, dokud břicho nesplasklo. Pak jsem je zašil, léčil ránu a ta se zahojila. Všechno, čím jsem trpěl, zmizelo.“ Ukázal mi také místo na břiše, kde se rozřízl. Bylo delší nežli celá píd.

Nepochybně měl ten muž na tomto světě nějakou zvláštní milost, které plně využíval.

Potvrzuje to skutečnost, že jsem viděl, jak jiným, kteří také trpěli vodnatelností, lékař dělal punkce břicha a vyšlo stejné množství vody jako tomu, který se sám prořízl, jenže pacient po punkci zemřel.

Osud je však pevnost nedobytná.

Vítězství ve válce je dáno Alláhem, nezávisí na uspořádání šiků či rozmístění oddílů ani početnosti poražených či vítězů. Říkával jsem svému strýci (Alláh se nad ním smiluj!), když mne posílal do boje

Nikdo at nemyslí, že přivolává smrt, kdo vyzývá nebezpečí! Tu neoddláí nic, ni ostrážitost sebevětší. Můj dlouhý věk je toho jasným důkazem bez velkých řečí. Kolika hrůzám jsem čelil, do nebezpečí a děsivých věcí střemhlav se vrhal, bojoval s rytíři, zabíjel lvy, meče mne zasáhly, probodala kopí, zranily mne šípy luků i kuší — a přesto sedím v nedobytné pevnosti osudu, až do chvíle, kdy jsem dosáhl devadesáti roků a poznal, co je to zdraví a dlouhý věk, jak o tom kdysi Prorok (žehnej mu Alláh a dej mu mír!) řekl: „I zdraví je dosti zlou nemocí!“ Hrozila hrůza smrti — unikl jsem z ní, teď věžím v něčem těžším, než je boj a vraždění. V zástupu vojáků v bitvě zahynout lze snáz než snášet život a tíhu jeho pout. Protože už tak dlouho žiji, čas mi zase vzal všechny ty různé rozkoše, v nichž jsem si liboval. V jas blahobytu, jemuž jsem se těšil kdysi, teď kalnost života se rychle mísí.

Dnes jsem takový, jak jsem o tom složil tyto verše:

V osmdesátce čas mne zbavil otužilosti —
nohy mne sotva nesou, třesou se ruce kdysi
hbité.

Když začnu psát, je jako písmo toho,
komu strach třese rukama, mé písmo vlnovité.
Jak divné, že má ruka pero sotva zvedne,
vždyť lámala dřív kopí, které v srdce lva je
vbité!

Jdu s holí v ruce, a tak těžké jsou mé nohy,
jak bych se brodil po neschůdné cestě
bahenité.

To vše musí nést, kdo dožívá se vysokého stáří.
To vězte všichni, kdo po dlouhém žití
zatoužíte!

Tatam je, zmizela má síla. Bohatost života mne opustila. Divím se, že ten dlouhý pobyt dosud k zvrátu nepřivedl mě: plamen, jenž ze tmy vzejde, zdusi se zase ve tmě.

Jsem v takovém stavu, o jakém hovořím v těchto verších:

Zapomněl na mne osud, takže žízním bez vody
jak velbloudice karavanou v poušti
zapomenutá.

Mých osmdesát let mi nenechalo žádnou sílu;
vstávám-li, zůstává jak zlomená má šije sehnutá.

Modlitbu konám v sedě, stejně i předklon v ní:
víc nedovoluje mi postava má k zemi upnutá.

To vše mi dává znát, že už se připozdívá,
že na cestu mne odvede už příští minuta.

Znemožnila mi již slabost mých let a dnů konat dále službu u prahu sultanů. Proto jsem opustil závěsy jejich komnaty, věda, že z jejich přízně nebudu už bohatý. Požádal jsem, aby mě zbavili mých povinností, vrátil jim, čím mne zahrnovali, a tím se všeho zhostil. Byl jsem si vědom stáří, jež se blíží ke skonu a není už dost silné k patřičnému výkonu; za služby, které stařec může nabízet, není emír ochoten vydávat peníze. Stáhl jsem se odtamtud ve stavu skleslém a ústraní jsem učinil svým heslem, a smířil jsem se s tím, že sam jen žít tu budu, když opustil jsem rod-